

Notă informativă
la proiectul de lege privind modificarea
Legii bugetului de stat pentru anul 2020
nr. 172 din 19 decembrie 2019

Introducere

Proiectul de lege în cauză este elaborat în temeiul prevederilor art.61 și art. 69 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Factorii de bază care au determinat modificările operate la bugetul de stat pe anul 2020 sunt următorii:

- impactul pandemiei COVID–19 asupra economiei naționale și ca urmare revizuirea de către Ministerul Economiei și Infrastructurii a prognozei indicatorilor macroeconomici pentru anul 2020;
- ajustarea indicatorilor bugetari la venituri, cheltuieli și soldul bugetar (deficit), reieșind din costul acțiunilor de combatere a pandemiei, efectul restricțiilor impuse asupra activităților economice, măsuri urgente de susținere a sectorului real și sectorului sănătății, impunerea unui regim de austeritate în finanțarea cheltuielilor bugetare pentru întreținerea autorităților publice;
- implementarea măsurilor prevăzute în Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.16 din 10.04.2020 privind instituirea unor măsuri suplimentare de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență;
- ajustarea sumelor intrărilor de granturi și împrumuturi pentru suport bugetar și proiecte finanțate din surse externe;
- implementarea prevederilor Legii cu privire la modificarea unor acte normative nr.42 din 26.02.2020 (modificarea art. 20 alin.(5) din Legea 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei);
- revizuirea și prioritizarea programelor de cheltuieli, fără a prejudicia cheltuielile prioritare;
- compensarea veniturilor ratate de către bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat și menținerea nivelului de cheltuieli ale fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală, în pofida ratării veniturilor de către acestea.

Parametrii bugetului au fost consultați cu Fondul Monetar Internațional în aprilie 2020.

I. Economia Republicii Moldova – prognoza de dezvoltare în anul 2020.

Ministerul Economiei și Infrastructurii a revizuit prognoza indicatorilor macroeconomici pentru anul 2020, avînd în vedere principalele aspecte ale prognozei economiei mondiale, în special ale țărilor care sunt principalii parteneri comerciali și ținînd cont de impactul pandemiei COVID-19 asupra economiei naționale și dispozițiile aprobate de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. În scenariul prezentat s-a luat în considerație perioada stării de urgență de 2 luni, dar aceasta ar putea fi revizuită în dependență de evoluția ulterioară a pandemiei.

Conform scenariului actualizat pentru anul 2020, a fost prognozată o descreștere în termeni reali a PIB-lui față de anul 2019 cu 3,0%, a exporturilor cu 3,8%, a importurilor cu 7,6%.

Evoluția principalilor indicatori macroeconomici se prezintă în tabelul ce urmează:

Indicatorii	Unitatea de măsură	Anul 2019	Anul 2020	
		Date efective	Prognoze la elaborarea bugetului	Prognoze ca impact al epidemiei de coronavirus
Produsul intern brut nominal	mild. lei	210,1	227,9	212,4
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	103,6	103,8	97,0
Indicele prețurilor de consum				
<i>mediu anual</i>	%	104,8	105,7	102,8
<i>la sfârșitul anului</i>	%	107,5	105,0	100,5
Cursul de schimb al leului				
<i>mediu anual</i>	MDL/USD	17,58	18,47	18,92
<i>la sfârșitul anului</i>	MDL/USD	17,21	18,94	18,96
Exporturi	mil. USD	2.779,2	3.200,0	2.674,0
<i>față de anul precedent</i>	%	102,7	109,4	96,2
Importuri	mil. USD	5.842,0	6.559,0	5.400,0
<i>față de anul precedent</i>	%	101,4	107,1	92,4
Soldul balanței comerciale	mil. USD	-3.062,8	-3.359,0	-2.726,0
Producția industrială				
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	58,4*	62,6	58,3
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	102,0	104,2	97,9
Producția agricolă				
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	32,5	38,1	33,1
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	98,1	102,6	100,0
Investiții în active imobilizate				
<i>în prețuri curente</i>	mild. lei	31,7	35,5	30,8
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	109,4	105,0	95,2
Salariul nominal mediu lunar	lei	7.356	7.953	7.560
<i>față de anul precedent în prețuri curente</i>	%	114,1	108,7	102,8
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	108,9	102,8	100
Fondul de remunerare a muncii	mild. lei	53,9	58,2	55,3
<i>față de anul precedent în prețuri curente</i>	%	117	108,5	102,6
<i>față de anul precedent în prețuri comparabile</i>	%	11,6	102,7	99,8
^{*) estimat}				

II. Măsuri de susținere a sectorului sănătății și de atenuare a efectelor pandemiei COVID-19 asupra economiei și populației

Proiectul de modificare a bugetului de stat pe anul 2020 vine cu revizuirea majoră a bugetului, în condițiile de stare de urgență, instituită în rezultatul răspândirii COVID-19 la începutul lunii martie 2020. Concomitent cu revizuirea programelor existente de cheltuieli, se propun un șir de programe noi întru susținerea sectorului ocrotirii sănătății cu impact imediat, dar și pe termen mai lung. De asemenea, sunt prevăzute programe de cheltuieli care sunt menite să atenueze impactul negativ al pandemiei COVID-19 asupra agenților economici și asupra populației.

Masurile prevăzute în bugetul de stat pentru combaterea crizei provocate de pandemia COVID-19 pot fi grupate în următoarele categorii:

✓ ***Măsuri de susținere a sectorului de ocrotire a sănătății:***

- Achiziționarea echipamentului de protecție - **41,4 mil. lei** - măsuri asigurate din fondurile de urgență ale Guvernului;
- Finanțarea măsurilor de combatere a COVID-19, inclusiv dotarea cu echipament / dispozitive medicale a spitalelor și reutilizarea spațiilor medicale – **416 mil. lei**, finanțate din contul creditului din partea Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei;
- Finanțarea măsurilor de combatere a COVID-19, inclusiv unități de transportare a pacienților, echipament medical și de protecție, alte cheltuieli critice – **624,4 mil. lei**, finanțate din contul creditului Băncii Mondiale.

✓ ***Măsuri de susținere a populației:***

- **Majorarea volumului fondului de șomaj de circa 6 ori**, concomitent cu majorarea cuantumului ajutorului de șomaj pentru beneficiarii existenți până la 2775 lei pe perioada stării de urgență și acordarea ajutorului de șomaj în sumă de 2775 lei pentru persoanele care se înregistrează cu statut de șomeri, dar care nu corespund criteriilor de acordare a acestui statut (extinderea numărului de persoane beneficiare) pe perioada stării de urgență – **168 mil. lei**;
- **Suplinirea bugetului Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)** pentru măsuri pro-active de angajare în câmpul muncii – **10,0 mil. lei**;
- **Majorarea alocațiilor cu 40% pentru Ajutorul Social** în legătură cu majorarea numărului de beneficiari, concomitent cu: a) majorarea

venitului lunar minim garantat de la 1107 lei până la 1300 lei, pe perioada stării de urgență; b) majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil de la 50% (553 lei) la 75% (975 lei) – **201,9 mil. lei**;

- **Consolidarea veniturilor Fondului de susținere socială a populației** prin introducerea surselor suplimentare de venit (aplicarea taxei de portabilitate (50%) și taxei aeroportuare (50%)) – **71,0 mil. lei**, acordate în formă de transferuri către APL din fondul menționat.

Măsurile enumerate vor fi implementate prin intermediul Bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS), iar bugetul de stat va suporta costurile prin majorarea transferurilor către BASS, de rând cu compensarea veniturilor ratate acestui buget, în urma reestimării acestora în condițiile crizei economice.

✓ **Măsuri de susținere a economiei**

- **Acordarea subvențiilor** în mărimea sumei achitate a impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator, a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală datorate de angajator și salariat aferent indemnizației/salariului acordat angajaților aflați în șomaj tehnic și/sau staționare, urmare a situației epidemiologice (COVID-19), inclusiv și persoanelor care practică activitate independentă, întreprinzători individuali – **320,0 mil. lei**, finanțare prevăzută în bugetului de stat, prin instituirea unui fond destinat;
- **Instituirea Programului de subvenționare a dobânzilor la creditele contractate de agenții economici** în perioada 1 mai 2020 – 31 decembrie 2020 – **90 mil. lei**. Scopul programului constă în acordarea suportului întreprinderilor care contractează credite fără a restricționa destinația acestora (achitarea salariilor, mijloace circulante, investiții) prin compensarea sumei dobânzii lunare achitate.
- **Instituirea Programului de rambursare a TVA-ului destinat perioadei ulterioare**. Acesta prevede susținerea agenților economici prin permiterea achitării obligațiilor fiscale aferente salariilor din trecerea în cont a TVA – **pana la 1 mlrd. lei**;
- Acordarea creditelor prin bănci comerciale la condiții preferențiale pentru întreprinderi micro, mici și mijlocii - **624 mil. lei**, cu finanțare din contul creditului din partea Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei;

- ***Reducerea cotei TVA de la 20% la 15% pentru sectorul HORECA***, începând cu 1 mai 2020;
 - ***Îmbunătățirea infrastructurii drumurilor*** la nivel național și local - ***1375,0 mil. lei***, finanțate prin intermediul Ministerului Economiei și Infrastructurii, din contul creditului din partea Federației Ruse.
- ✓ ***Alte măsuri de susținere***
- ***Majorarea Fondului de intervenție al Guvernului***, pentru cheltuieli urgente în legătură cu COVID-19 – ***452,0 mil. lei***, inclusiv pentru necesitățile fondurilor de asigurări obligatorii de asistență medicală - ***300,0 mil. lei***;
 - ***Fond de acoperire a necesităților de salarizare*** – ***200 mil. lei***;
 - ***Acoperirea parțială a veniturilor ratate ale bugetelor componente ale bugetului public național***, inclusiv BASS – 682,3 mil. lei, din contul reducerii contribuțiilor de asigurări sociale de stat și creșterii deficitului acestui buget, bugetelor locale - 192,1 mil. lei, din contul reducerii încasărilor la impozitul pe venitul persoanelor fizice, și majorarea deficitului FAOAM din contul mijloacelor financiare, acumulate la conturile acestuia în anii precedenți.

Ca surse de finanțare a măsurilor prevăzute vor servi creditele atrase din partea organizațiilor internaționale financiare și alte țări (FMI, Banca Mondială, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, UE, Federația Rusă).

III. Propuneri de modificare a bugetului public național pentru anul 2020

Reieșind din evoluția economiei naționale sub presiunea efectelor produse de măsurile urgente întreprinse de Guvern și în scopul diminuării impactului negativ al pandemiei COVID-19 asupra economiei naționale (instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător, măsuri de susținere socială a cetățenilor, impunerea unui regim de austeritate în finanțarea cheltuielilor), a fost elaborat scenariul precizat la venituri, cheltuieli și soldul bugetar (deficit) al bugetului public național pentru anul 2020.

Conform scenariului precizat pentru anul 2020, veniturile bugetului public național se diminuează cu 7 534,4 mil. lei, iar cheltuielile și soldul bugetar se majorează respectiv cu 1 257,5 mil. lei și 8 791,9 mil. lei.

Estimările actualizate ale bugetului de stat, precum și ale bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS), fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) și bugetelor locale (UAT), principalii indicatori ale bugetul public național se prezintă în tabelul următor.

mil. lei

	aprobat/ estimat 2020	propuneri de modificare (+,-)	precizat 2020	aprobat/ estimat 2020	propuneri de modificare (+,-)	precizat 2020
				% in PIB		
Total venituri BPN	69.218,2	-7.534,4	61.683,8	30,37%	-1,32%	29,05%
Bugetul de stat	44.136,6	-6.338,0	37.798,6	19,37%	-1,57%	17,80%
<i>Inclusiv transferuri</i>	26,6	2,1	28,7			
Bugetele locale*	18.081,0	-9,8	18.071,2	7,93%	0,58%	8,51%
<i>inclusiv: transferuri</i>	13.281,0	270,2	13.551,2	5,83%	0,55%	6,38%
BASS	23.491,0	378,8	23.869,8	10,31%	0,93%	11,24%
<i>inclusiv: transferuri</i>	8.560,5	1.061,1	9.621,6	3,76%	0,77%	4,53%
FAOAM	8.383,4	-232,0	8.151,4	3,68%	0,16%	3,84%
<i>inclusiv: transferuri</i>	3.005,7	-	3.005,7	1,32%	0,10%	1,42%
Total cheltuieli BPN	76.633,5	1.257,5	77.891,0	33,63%	3,05%	36,68%
Bugetul de stat	51.551,9	2.221,9	53.773,8	22,62%	2,70%	25,32%
<i>inclusiv: transferuri</i>	24.847,2	1.331,3	26.178,5	10,90%	1,43%	12,33%
Bugetele locale*	18.081,0	-9,8	18.071,2	7,93%	0,58%	8,51%
<i>transferuri</i>	26,6	2,1	28,7			
BASS	23.491,0	378,8	23.869,8	10,31%	0,93%	11,24%
FAOAM	8.383,4		8.383,4	3,68%	0,27%	3,95%
Soldul total (Deficit (-) / Excedent (+))	-7.415,3	-8.791,9	-16.207,2	-3,25%	-4,38%	-7,63%
Bugetul de stat	-7.415,3	-8.559,9	-15.975,2	-3,25%	-4,27%	-7,52%
Bugetele locale*						
BASS						
FAOAM		-232,0	-232,0		-0,11%	-0,11%

3.1. Veniturile bugetului public național

În anul 2020, partea de venituri a bugetului public național a fost inițial estimată în sumă totală de 69 218,2 mil.lei.

Urmare a modificărilor propuse pe tipuri de venituri, estimările inițiale ale veniturilor se reduc cu 7 534,4 mil.lei și vor constitui 61 683,8 mil.lei.

Ca pondere în PIB, veniturile bugetului public național în anul 2020 vor atinge un nivel de 29,05% față de 30,37% estimat inițial.

În structura bugetului public național, veniturile bugetului de stat se prognozează în sumă de 37 798,6 mil.lei sau cu o diminuare cu 6 338,0 mil.lei sau 14,4 la sută față de aprobat.

Veniturile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală se reduce cu 232,0 mil.lei sau 2,8 la sută și vor constitui suma de 8 151,4 mil.lei. Reducerea respectivă se va produce din contul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Veniturile bugetelor locale (consolidat) se estimează în sumă de 18 071,2 mil.lei, cu 9,8 mil.lei sau 0,1 la sută mai puțin față de estimat inițial. Totodată, pentru bugetele locale sunt prevăzute transferuri suplimentare de la bugetul de stat în sumă de 192,1 mil.lei pentru compensarea veniturilor ratate ale bugetelor locale, în special din impozitul pe veniturile persoanelor fizice. Măsura dată este menită să diminueze impactul negativ al pandemiei COVID-19 asupra bugetelor locale.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat în bugetul public național vor constitui 23 869,8 mil.lei, cu 378,8 mil.lei sau 1,6 la sută mai mult față de aprobat inițial. Totodată, veniturile proprii ale BASS se vor reduce cu 682,3 mil. lei, comparativ cu cele aprobate, în urma reducerii fondului de salarizare, majorarea veniturilor totale ale acestui buget fiind datorată creșterii transferurilor de la bugetul de stat.

În structură, veniturile scontate ale bugetului public național pentru anul 2020 se caracterizează după cum urmează:

mil. lei

	<i>Aprobat / estimat</i>		<i>Precizat</i>		<i>Devieri (+,-)</i>	
	<i>suma, mil. lei</i>	<i>ponderea în suma totală, %</i>	<i>suma, mil. lei</i>	<i>ponderea în suma totală, %</i>	<i>suma, mil. lei</i>	<i>ponderea în suma totală, %</i>
Venituri, total	69.218,2	100,0	61.683,8	100,0	-7.534,4	
<i>inclusiv</i>						
Impozite și taxe	44.634,2	64,5	38.475,3	62,4	-6.158,9	-2,1
Contribuții și prime de asigurări obligatorii	20.109,3	29,1	19.195,0	31,1	-914,3	1,8
Alte venituri	2.701,2	3,9	2.858,8	4,6	157,6	0,7
Granturi	1.773,5	2,6	1.154,7	2,9	-618,8	0,3
<i>pentru susținerea bugetului</i>	<i>968,8</i>	<i>1,4</i>	<i>478,4</i>	<i>0,8</i>	<i>-490,4</i>	<i>0,3</i>
<i>pentru proiecte finanțate din surse externe</i>	<i>804,7</i>	<i>1,2</i>	<i>676,3</i>	<i>1,1</i>	<i>-128,4</i>	<i>-0,1</i>

Partea majoră în totalul veniturilor bugetului public național o dețin impozitele și taxele, ce constituie 62,4 la sută și se estimează în sumă de 38 475,3 mil.lei, cu o reducere față de aprobat cu 6 158,9 mil.lei.

Contribuțiile și primele de asigurări obligatorii pentru anul 2020 vor constitui 31,1% din totalul veniturilor bugetului public național și se estimează în sumă de 19 195,0 mil.lei, cu o reducere față de cele aprobate cu 914,3 mil.lei, inclusiv contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat cu 682,3 mil.lei și primele de asigurări obligatorii de asistență medicală cu 232,0 mil.lei.

Granturile vor constitui 1 154,7 mil.lei, circa 2,9 la sută din totalul veniturilor bugetului public național. Până la finele anului 2020, se estimează un volum al granturilor externe mai mic cu 618,8 mil.lei, inclusiv intrările de granturi pentru suport bugetar mai mici cu 490,4 mil.lei și intrările de granturi pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe cu 128,4 mil.lei.

Alte venituri vor constitui circa 4,6% din totalul veniturilor bugetului public național și se estimează în sumă de 2 858,8 mil.lei, cu o majorare cu 157,6 mil.lei față de aprobat inițial.

3.2 Cheltuielile bugetului public național

La partea de cheltuieli a bugetului public național pentru anul 2020, comparativ cu volumul estimat inițial, se prevede o majorare de circa 1,6%, sau cu 1 257,5 mil.lei, volumul precizat constituind 77 891,0 mil.lei.

Raportate la PIB, cheltuielile bugetului public național în anul 2020 vor atinge un nivel de 36,7% comparativ cu 33,6% estimat inițial.

În structura bugetului public național, cheltuielile *bugetului de stat* se prevăd în sumă de 53 773,8 mil.lei, cu o majorare de 2 221,9 mil.lei sau 4,3% față de aprobat.

Volumul cheltuielilor *fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală* nu suportă modificări, fiind menținut la nivelul aprobat inițial de 8 383,4 mil.lei.

Cheltuielile *bugetului asigurărilor sociale de stat* vor constitui 23 869,8 mil.lei, fiind majorate cu 378,8 mil.lei sau cu 1,6% comparativ cu volumul aprobat inițial. Majorarea respectivă este dictată de necesitatea asigurării financiare a unor măsuri de protecție socială, precum programul *Ajutor Social*, protecția socială a șomerilor, majorarea de la 250 până la 500 lei a cuantumului alocației lunare de stat pentru unele categorii de beneficiari, ș.a.

Cheltuielile *bugetelor locale* se prevăd în sumă de 18 071,2 mil.lei, fiind diminuate la total cu 9,8 mil.lei în rezultatul diminuării veniturilor proprii cu 280,0 mil.lei, precum și majorării transferurilor de la bugetul de stat cu 270,2 mil.lei.

În aspect funcțional, cheltuielile bugetului public național pentru anul 2020 se caracterizează după cum urmează:

Denumirea	Estimat inițial			Precizat			Devieri (+;-)		
	mil.lei	% în PIB	% în total	mil.lei	% în PIB	% în total	mil.lei	% în PIB	% în total

Cheltuieli, total	76633.5	33.6	100.0	77891.0	36.7	100.0	1257.5	3.05	
Servicii de stat cu destinație generală	7465.5	3.3	9.7	8122.7	3.8	10.4	657.2	0.55	0.69
Apărare națională	664.4	0.3	0.9	659.4	0.3	0.8	-5.0	0.02	-0.02
Ordine publică și securitate națională	5270.1	2.3	6.9	4996.9	2.4	6.4	-273.2	0.04	-0.46
Servicii în domeniul economiei	10418.1	4.6	13.6	9573.9	4.5	12.3	-844.2	-0.06	-1.30
Protecția mediului	307.9	0.1	0.4	395.8	0.2	0.5	87.9	0.05	0.11
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	1978.4	0.9	2.6	1977.6	0.9	2.5	-0.8	0.06	-0.04
Ocrotirea sănătății	10046.3	4.4	13.1	11196.6	5.3	14.4	1150.3	0.86	1.27
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	1975.6	0.9	2.6	1967.4	0.9	2.5	-8.2	0.06	-0.05
Învățământ	13004.7	5.7	17.0	13003.5	6.1	16.7	-1.2	0.42	-0.28
Protecție socială	25502.5	11.2	33.3	25997.2	12.2	33.4	494.7	1.05	0.10

Datele din tabel denotă, că în totalul cheltuielilor bugetului public național se mențin valorile preponderente pentru protecție socială, învățământ, ocrotirea sănătății, precum și pentru domeniul economic.

Cele mai considerabile modificări, comparativ cu estimat inițial, se atestă la cheltuielile pentru *ocrotirea sănătății*, care au o creștere de 1150,3 mil. lei sau cu 11,4%, reflectând specificul perioadei de ajustare a bugetului.

Pentru *protecție socială*, cheltuielile prevăd o creștere de 494,7 mil. lei sau cu 1,9% și vor constitui circa 25997,2 mil. lei, ce reprezintă 12,2% din PIB sau 33,4% din totalul cheltuielilor bugetului public național.

Cheltuielile pentru *servicii de stat cu destinație generală* se prevăd cu o creștere de circa 657,2 mil. lei și sunt destinate în mare parte măsurilor de atenuare a impactului pandemiei COVID-19.

Diminuări majore se atestă la *servicii în domeniul economiei*, precum și *ordinii publice și securității naționale*, cauzate preponderent de diminuarea cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate din surse externe.

Cheltuielile curente ale bugetului public național se prevăd în sumă de 69897,9 mil. lei, cu o creștere de 3 176,4 mil. lei sau 4,8%.

Pentru *cheltuieli capitale*, de la bugetul public național se vor direcționa cu 1918,9 mil. lei mai puțin, comparativ cu estimat inițial, volumul precizat constituind circa 7993,1 mil. lei sau 3,8 % din PIB.

3.3 Balanța bugetului public național și finanțarea soldului (deficitului) bugetar

Reducerea drastică a veniturilor, concomitent cu necesitatea unor cheltuieli mai mari în contextul situației epidemiologice și economice, s-a soldat cu majorarea deficitului bugetului public național față de estimările inițiale. În sumă nominală deficitul se estimează în sumă de 16 207,2 mil.lei sau 7,63% din PIB față de 7 415,3 mil.lei estimat inițial (3,25% din PIB).

Regula fiscală generală, stabilită în art.15, alin.(1) în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nu este respectată, însă în baza prevederilor alin.(3) al aceluiași articol, se admite derogarea în caz de situații excepționale care pun în pericol securitatea națională și declinul activității economice.

În structura deficitului bugetului public național, bugetului de stat îi revine un deficit de 15 975,2 mil.lei și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală – 232,0 mil.lei. Bugetele locale și bugetul asigurărilor sociale de stat sunt balanțate.

Soldul bugetar a bugetului public național pentru anul 2020 (pe tipuri de bugete) se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	<i>Aprobat / estimat</i>	<i>Precizat</i>
Total Bugetul Public Național	-7415,3	-16207,2
<i>ponderea în PIB</i>	<i>-3,25</i>	<i>-7,63</i>
Bugetul de stat	-7415,3	-15975,2
<i>ponderea în PIB</i>	<i>-3,25</i>	<i>-7,52</i>
FAOAM		-232,0
<i>ponderea în PIB</i>		<i>-0,11</i>

Totodată va fi modificată structura surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a schimbărilor parvenite în special la intrările de împrumuturi externe, volumului de emisiune a VMS pe piața primară și la modificarea soldului mijloacelor bănești în conturi.

Sursele de finanțare a soldului bugetar a bugetului public național pentru anul 2020 se prezintă în următorul tabel:

mil. lei

	Denumirea	Aprobat / estimat	Precizat
--	-----------	----------------------	----------

	SOLDUL BUGETAR	-7415,3	-16207,2
	Surse de finanțare	7415,3	16207,2
1	<i>Active financiare</i>	<i>-1503,7</i>	<i>-1297,4</i>
	Creanțe interne	411,1	362,1
	Acțiuni și alte forme de participare în capital	211,1	162,1
	Alte creanțe interne	200,0	200,0
	Împrumuturi recreditate interne a instituțiilor nefinanciare și financiare	-1914,8	-1659,5
2	<i>Datorii</i>	<i>8152,1</i>	<i>18017,9</i>
	Valori mobiliare de stat	1654,2	3654,2
	Garanții de stat interne	-50,0	-50,0
	Împrumuturi externe	6547,9	14413,7
	primirea împrumuturilor externe	9566,2	17342,0
	rambursarea împrumuturilor externe	-3018,3	-2928,3
3	<i>Modificarea soldului mijloacelor bănești</i>	<i>766,9</i>	<i>-513,3</i>

IV. Propuneri de modificare a bugetului de stat pentru anul 2020

Conform scenariului precizat pentru anul 2020, veniturile bugetului de stat se diminuează cu 6 338,0 mil. lei, iar cheltuielile bugetului de stat și soldul bugetar (deficitul) se majorează, respectiv cu 2 221,9 mil. lei și cu 8 559,9 mil. lei.

Conform modificărilor propuse, parametrii bugetului de stat pe anul 2020 se prezintă în tabelul ce urmează:

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+,-)	Precizat
Venituri	44.136,6	-6.338,0	37.798,6
Cheltuieli	51.551,9	2.221,9	53.773,8
Sold bugetar (deficit)	-7.415,3	-8.559,9	-15.975,2

4.1. Veniturile bugetului de stat

Comparativ cu bugetul aprobat inițial pentru anul 2020, se estimează o reducere a veniturilor bugetului de stat cu 6 338,0 mil.lei, și anume, la componenta de bază veniturile bugetului de stat se reduc cu 6 213,4 mil.lei, iar veniturile proiectelor finanțate din surse externe – cu 124,6 mil.lei.

Principalele modificări intervin la:

1) impozite și taxe - se diminuează cu 5 878,9 mil. lei, sau cu circa 14,5% și vor constitui 34 657,3 mil. lei;

2) intrările din granturi la total, se diminuează cu 618,8 mil. lei, sau cu circa 34,9% și vor constitui 1 154,7 mil. lei;

3) încasările din alte venituri se majorează cu 157,6 mil. lei, sau cu circa 8,8% și vor constitui 1 957,9 mil. lei;

4) suma transferurilor între bugetul de stat și bugetele locale se majorează cu 2,1 mil. lei, sau cu circa 7,9% și va constitui 28,7 mil. lei.

Estimarea veniturilor bugetului de stat pentru anul 2020 pe tipuri de venituri se prezintă în tabelul care urmează:

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+,-)	Precizat
Veniturile bugetului de stat, total	44.136,6	-6.338,0	37.798,6
- impozite și taxe	40.536,2	-5.878,9	34.657,3
- granturi	1.773,5	-618,8	1.154,7
- alte venituri	1.800,3	157,6	1.957,9
- transferuri în cadrul BPN	26,6	2,1	28,7

Impozitele și taxele se diminuează cu 5 878,9 mil. lei sau cu 14,5% și vor constitui 34 657,3 mil. lei. La baza reestimării încasărilor din impozite și taxe a stat prognoza revizuită a indicatorilor macroeconomici și impactul economic al măsurilor prevăzute pentru combaterea pandemiei COVID -19.

Principalele diminuări intervin la următoarele tipuri de venituri:

- impozitul pe venitul persoanelor fizice – cu 163,0 mil. lei;

- impozitul pe venitul persoanelor juridice – cu 1 230,1 mil. lei;

- taxa pe valoarea adăugată - cu 3 395,3 mil. lei, dintre care: TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – cu 1 171,3 mil. lei și TVA la mărfurile importate – cu 2 379,0 mil. lei și restituirea TVA - cu 155,0 mil. lei. Restituirile TVA au fost ajustate ținând cont de indicatorii macroeconomici actualizați, precum și subvenționarea agenților economici din contul trecerii în cont a TVA, conform proiectului Legii privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative.

accizele – cu 777,7 mil. lei, dintre care: accizele la mărfurile produse pe teritoriul republicii – cu 37,6 mil. lei, accize la mărfurile importate – cu 752,1 mil. lei;

- taxele pentru comerțul exterior – cu 280,8 mil. lei, inclusiv taxa vamală – cu 185,4 mil. lei, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale – cu 82,4 mil. lei și taxa consulară – cu 13,0 mil. lei;

- alte taxe la mărfuri și servicii - cu 32,0 mil.lei.

Estimările intrărilor de granturi externe pentru susținerea bugetului se diminuează cu 490,4 mil. lei, sau cu circa 50,6% și vor constitui 478,4 mil. lei.

Intrările de granturi pentru anul 2020 au fost aprobate în sumă de 968,8 mil.lei și includ granturile din partea Comisiei Europene pentru suportul macrofinanciar (tranza III) în sumă de 450,6 mil.lei, granturi din suportul bugetar pentru reforma poliției și pentru Inspectoratul general al carabinierilor în sumă de 292,9 mil.lei, precum și grantul pentru reforma în domeniul finanțelor publice în sumă de 225,3 mil.lei.

În proiectul de modificare a bugetului de stat se propune de a substitui tranșa a III cu tranșa II din cadrul suportului macrofinanciar în sumă de 208,0 mil.lei, debursarea căreia trebuia să aibă loc în 2019. Granturile pentru reforma poliției și suport pentru Inspectoratul general al carabinierilor se reestimează în sumă de 270,4 mil.lei. Intrările la grantul pentru reforma în domeniul finanțelor publice se propun a fi excluse, întrucât acordul va fi semnat la finele anului curent, respectiv debursarea tranșei se preconizează în anul următor. Debursările de granturi au fost reestimate la prognoza actualizată a cursului de schimb a monedei naționale față de euro (20,80 lei/euro față de 22,53 lei/euro aprobat în buget).

Modificările propuse privind intrările de granturi pentru suport bugetar din partea Comisiei Europene sunt prezentate în tabelul care urmează:

mil. lei

Estimările intrărilor din granturile destinate proiectelor finanțate din surse externe se diminuează cu 128,4 mil. lei și vor constitui 676,3 mil. lei. Intrările de granturi au fost actualizate reieșind din mersul implementării proiectelor finanțate din surse externe în anul curent, precum și intrarea în vigoare a acordurilor noi.

<i>Donatorul/Acordul</i>	2020 aprobat		Propuneri de modificare (+,-)		2020 precizat	
	<i>mil.euro</i>	<i>mil. lei</i>	<i>mil.euro</i>	<i>mil. lei</i>	<i>mil.euro</i>	<i>mil. lei</i>
Comisia Europeană	43,0	968.790,0	-20,0	-490.390,0	23,0	478.400,0
Suport macrofinanciar	20,00	450.600,0	-10,0	-242.600,0	10,0	208.000,0
Reforma poliției, inclusiv suportul pentru Inspectoratul general al carabinierilor	13,00	292.890,0		-22.490,0	13,0	270.400,0
Reforma în domeniul finanțelor publice	10,00	225.300,0	-10,0	-225.300,0		

Încasările din alte venituri se estimează cu o majorare de 157,6 mil. lei și vor constitui 1 957,9 mil. lei. Principalele majorări se datorează implementării prevederilor Legii cu privire la modificarea unor acte normative nr.42 din 26.02.2020 (modificarea art. 20 alin.(5) din Legea 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei), și anume, transferarea de către Banca Națională a

Moldovei a soldului profitului net în sumă de 218,0 mil.lei, introducerea de la 1 iulie 2020 de taxe noi care vor asigura suplinirea Fondului de susținere socială a populației în sumă de circa 75,0 mil.lei, donațiilor din partea persoanelor fizice și juridice, destinate combaterii pandemiei COVID -19, care la momentul elaborării proiectului a fost încasate în sumă de 18,5 mil.lei. Totodată introducerea moratorului asupra tuturor controalelor (fiscale, financiare) pînă la 1 iunie 2020, ar diminua veniturile din amenzi cu 82,6 mil.lei.

4.2. Cheltuielile bugetului de stat

Pornind de volumul revizuit al cadrului de resurse, cheltuielile bugetului de stat se propun spre majorare cu 2 221,9 mil. lei sau cu circa 4,3 % față de aprobat, volumul precizat constituind 53 773,8 mil. lei, precum urmează.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	51551,9	2221,9	53773,8
cheltuieli curente	44418,6	3671,3	48089,9
cheltuieli capitale	7133,3	-1449,4	5683,9
Resurse total,	51551,9	2221,9	53773,8
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	45033,8	3476,1	48509,9
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	5678,8	-1323,6	4355,2
venituri colectate	839,3	69,4	908,7

Cheltuielile bugetului fără proiecte finanțate din surse externe sunt majorate cu 3 545,5 mil. lei, destinate în special pentru programe de dezvoltare a drumurilor – 1 375,0 mil. lei și pentru acțiuni cu caracter general: pentru fondurile de urgență ale Guvernului – 488,0 mil. lei; pentru subvenționarea agenților economici în condițiile stării de urgență – 410,0 mil.lei; pentru acoperirea insuficienței de mijloace la plata salariilor în sectorul bugetar – 200,0 mil. lei; pentru achitarea documentelor executorii – 70,9 mil. lei; transferuri către BASS – 1 061,1 mil.lei și transferuri către bugetele locale – 199,1 mil. lei.

Cheltuielile aferente *proiectelor finanțate din surse externe* sunt diminuate cu 1 323,6 mil. lei sau cu circa 23,3% față de nivelul aprobat, cauza principală fiind reducerea acestora cu 1 300,0 mil. lei, dat fiind modificarea reflectării Programului de dezvoltare a infrastructurii drumurilor cu suportul Federației Ruse în calitate de suport bugetar. Totodată, sunt propuse majorări de cheltuieli din

contul intrărilor externe, precum și accesul la utilizarea soldurilor la situația de 1 ianuarie 2020, în legătură cu necesitatea finalizării unor proiecte.

Propunerile de modificare a cheltuielilor bugetului de stat includ atât majorări cât și diminuări de alocații, în rezultatul revizuirii acestora, cu scopul identificării resurselor disponibile pentru combaterea pandemiei COVID-19.

În aspect economic, cheltuielile bugetului de stat se reflectă în modul următor.

Cheltuielile de personal se prevăd în volum de 7 149,0 mil. lei, fiind majorate cu 139,0 mil. lei influențate de următorii factori.

Volumul alocațiilor aprobate pentru autoritățile publice centrale pentru anul 2020, în partea ce ține de cheltuieli de personal, a fost estimat în baza cheltuielilor scontate pentru anul 2019, suplimentate cu alocații care derivă din măsurile politicii salariale pentru anul 2020. La fel, alocațiile au fost recalculate ținând cont de numărul funcțiilor vacante stabilite, pentru a nu admite supraestimarea cheltuielilor în scopul asigurării achitării salariilor personalului efectiv angajat.

Condițiile de promovare și adoptare a proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2020 nu au permis desfășurarea conformă a consultărilor cu autoritățile publice locale. Astfel, unele autorități continuă să solicite alocări suplimentare a mijloacelor financiare pentru acoperirea insuficienței la cheltuieli de personal. În paralel, analogic anului precedent, Ministerul Finanțelor efectuează o analiză permanentă a nivelului de executare a cheltuielilor de personal și în funcție de dinamica executării lunare, în caz când se va atesta riscul de insuficiență a acestora, vor fi propuse căile posibile de depășire a situației date.

În acest scop, pentru ca Guvernul să dispună de dreptul de a interveni, în caz de necesitate, cu alocarea mijloacelor respective, se propune de a prevedea analogic anului precedent, în cadrul bugetului de stat, un fond în mărime de 200,0 mil. lei.

Reducerea cheltuielilor în sumă de 26,0 mil. lei se propune în rezultatul economiilor identificate, la propunerea unor autorități publice (Curtea de Conturi, Ministerul Finanțelor, Consiliul Superior al Magistraturii, Autoritatea Națională de Integritate). La fel, în urma desfășurării concursului proiectelor în domeniile cercetării și inovării și redistribuirii alocațiilor între programe, beneficiari și categorii economice de cheltuieli, cheltuielile de personal se vor reduce cu 35,0 mil. lei în Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Cheltuielile pentru bunuri și servicii sunt diminuate cu 49,8 mil. lei și vor constitui circa 2 459,9 mil. lei. Modificarea în cauză include diminuări de alocații: pentru reforma administrației publice – 40,0 mil. lei, pentru deschiderea misiunilor

diplomatice în Dubai, Ghana, Argentina și India – 25,0 mil.lei, precum și majorări, cum ar fi măsuri de protecție socială a șomerilor – 10,0 mil.lei și alte.

Cheltuielile pentru plata dobânzilor aferente serviciului datoriei de stat sunt menținute la nivelul aprobat de 1 947,5 mil. lei. Economii identificate ca urmare: a recalculării cheltuielilor la o rată a dobânzii mai mică (cca 6%) comparativ cu rata dobânzii luată în calcul la planificarea acestora (7%) vor acoperi cheltuielile legate de majorarea suplimentară a valorilor mobiliare de stat pe piața primară; a micșorării cheltuielilor pentru achitarea dobânzilor la împrumuturi externe în trimestru I.

Pentru subsidii, cheltuielile vor constitui 5 707,0 mil.lei, fiind majorate cu 1 742,1 mil.lei, dintre care 1375,0 mil.lei destinate pentru dezvoltarea drumurilor, 410,0 mil.lei - pentru subvenționarea agenților economici, incluzând întreprinderile și organizațiile necomerciale care au instituit șomaj tehnic și/sau staționare în perioada stării de urgență, conform Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr.16 din 10 aprilie 2020 – 320,0 mil. lei și subvenționarea dobânzilor conform proiectului Legii privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative plata dobânzilor la creditele bancare – 90,0 mil. lei. De asemenea, se prevăd diminuări de alocații, precum 40,0 mil.lei – prevăzute pentru subvenționarea creării locurilor de muncă și alte.

Pentru *granturi acordate* se prevede o majorare de 13,7 mil.lei și vor constitui 67,9 mil.lei.

Cheltuielile pentru *prestații sociale* se diminuează cu 15,4 mil.lei, care se atribuie în special, indemnizației membrilor Comisiei de evaluare a judecătorilor în legătură cu tergiversarea aprobării cadrului normativ -6,8 mil.lei, precum și funcțiilor vacante din cadrul misiunilor diplomatice -6,6 mil.lei. Volumul precizat al acestora va constitui circa 481,0 mil.lei.

Pentru *alte cheltuieli* se prevăd 5 617,8 mil.lei, cu o majorare de 1 516,2 mil.lei, care se atribuie preponderent proiectelor finanțate din surse externe - 935,9 mil.lei, fondurilor de urgență ale Guvernului – 488,0 mil.lei, incluzând donații acumulate pentru combaterea pandemiei COVID-19 în sumă de 18,5 mil.lei, pentru despăgubiri civile - 70,9 mil.lei, dotării instituțiilor medico-sanitare publice raionale cu dispozitive medicale – 48,0 mil.lei.

Pentru *stocuri de materiale* alocațiile vor constitui 979,8 mil.lei, fiind propuse diminuări în sumă de 13,3 mil.lei, ca urmare a revizuirii acestora în scopul menționat mai sus.

Transferurile către alte bugete vor constitui 26 178,5 mil.lei, fiind majorate cu 1 331,3 mil.lei. Către BASS se alocă suplimentar mijloace financiare în sumă

de 1 061,1 mil.lei, dintre care 689,7 mil.lei – pentru acoperirea deficitului în urma micșorării veniturilor proprii. Pentru bugetele locale se majorează transferurile cu 395,1 mil.lei, dintre care, 192,1 mil.lei - pentru compensarea pierderilor aferente impozitului pe venitul persoanelor fizice, 125,0 mil.lei - pentru infrastructura drumurilor în municipiile Chișinău și Bălți, 71,0 mil.lei - pentru Fondul de susținere a populației și 7,0 mil.lei - pentru învățământ.

Astfel, *cheltuielile curente* ale bugetului de stat se majorează cu 3 671,3 mil. lei, sau cu circa 8,3% față de volumul aprobat în buget, fiind precizate în sumă de 48 089,9 mil. lei.

Pentru *cheltuieli capitale*, din bugetul de stat se vor direcționa 5 683,9 mil. lei, cu 1 449,4 mil. lei sau cu 20,3 % mai puțin față de aprobat inițial în buget.

Diminuarea respectivă se datorează:

- amânării de către majoritatea autorităților publice centrale a efectuării lucrărilor de reparații capitale și achiziționării mijloacelor fixe – cu 175,4 mil. lei;
- extinderii termenului de implementare a unor proiecte de investiții capitale – cu 2 266,7 mil. lei.

Concomitent, la cheltuielile capitale sunt direcționate alocații suplimentare pentru realizarea unor proiecte noi:

- Proiectul „Suport de urgență pentru diminuarea consecințelor pandemiei de „Corona-virus” (consolidarea spitalelor, inclusiv dotarea cu utilaj medical) – 416,0 mil. lei;
- Programul de reparație a drumurilor publice naționale, locale, comunale și a străzilor – 875,0 mil. lei. În urma negocierilor cu Federația Rusă pe marginea acordului de împrumut au fost schimbată sursa de reflectare în bugetul de stat de la proiectele finanțate din surse externe (cum este în bugetul aprobat) la componenta cheltuielilor generale. Programul va fi implementat prin intermediul Ministerului Economiei și Infrastructurii, iar suma totală a acestuia constituie 1375,0 mil. lei.

Conform estimării capacității și posibilității de valorificare până la finele anului curent a alocațiilor pentru investiții capitale (Anexa nr.6), volumul acestora va atinge circa 1 866,6 mil. lei, diminuându-se cu 2 266,7 mil. lei sau cu 54,8% față de volumul aprobat inițial. La *diminuarea* mijloacelor a contribuit redistribuirea alocațiilor către realizarea altor măsuri și extinderea termenelor de realizare a proiectelor:

- de la implementarea Programului de construcție a sediilor noi pentru instanțele judecătorești către executarea Deciziei Curții Europene pentru Drepturile Omului (CEDO) (cazul Gemeni) - 28,6 mil. lei;

- Construcția casei de arest din municipiul Bălți - 30,0 mil. lei;
- Construcția magistralei de comunicații și operaționalizarea Centrului de Cooperare Transfrontalieră Lipcani, raionul Briceni - 31,7 mil. lei;
- Proiectul „Reabilitarea drumurilor locale” - 100, 0 mil. lei;
- Proiectul „Construcția penitenciarului din municipiul Chișinău” - 180,0 mil. lei;
- Proiectul „Reabilitarea drumurilor cu suportul Republicii Belarus” – 217,7 mil. lei;
- Proiectul „Susținerea Programului în sectorul drumurilor” – 400,0 mil. lei;
- Proiectul „Program de dezvoltare a infrastructurii drumurilor cu suportul Federației Ruse” – 1300,0 mil. lei.

Totodată, la acest capitol au fost prevăzute mijloace financiare suplimentare necesare pentru implementarea și finalizarea unor obiective de investiții capitale:

Construcția izolatorului de detenție provizorie al Inspectoratului de Poliție Bălți - 0,7 mil. lei;

Construcția anexei la clădirea laboratorului de expertiză genetico-judiciară (ADN), str. Putna, nr.10, municipiul Chișinău - 3,7 mil. lei;

Proiectul „Agricultura competitivă” - 4,6 mil. lei;

Proiectul „Studiul de fezabilitate al interconectării asincrone a rețelelor electrice din Republica Moldova și România” - 7,9 mil. lei;

Proiectul „Construcția locuințelor sociale II” - 12,9 mil. lei.

Proiectul „Programul rural de reziliență economico-climatică incluzivă (IFAD VI)” - 36,2 mil. lei.

Propunerile de modificare a alocațiilor pentru investiții capitale pe autoritățile publice centrale sunt reflectate în *Tabelul nr.6* la prezenta Notă.

În aspect funcțional, cele mai semnificative *creșteri* s-au înregistrat la:

- protecția socială – 1127,0 mil. lei;
- ocrotirea sănătății – 1100,3 mil lei;
- servicii de stat cu destinație generală – 1084,6 mil. lei.

Cele mai semnificative *diminuări* s-au înregistrat la:

- servicii în domeniul economiei- (-891,5 mil. lei);
- ordinea publică și securitatea națională- (-273,2 mil. lei).

4.3. Estimările de cheltuieli pe grupe funcționale principale

4.3.1. Servicii de stat cu destinație generală

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 1084,6 mil. lei sau circa 13,6 % față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	7965,6	1084,6	9050,2
cheltuieli curente	7634,7	1180,2	8814,9
cheltuieli capitale	330,9	-95,6	235,3
Resurse total,	7965,6	1084,6	9050,2
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	7564,7	1121,3	8686,0
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	239,0	-30,1	208,9
venituri colectate	161,9	-6,6	155,3

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *majorări de alocații în sumă de 1 371,5 mil. lei pentru:*
 - necesitatea dezvoltării sistemelor informaționale în domeniul finanțelor publice și achizițiilor publice - 10,5 mil. lei;
 - gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție ale Guvernului în condițiile situației epidemiologice actuale – 488,0 mil. lei;
 - acțiuni cu caracter general – 680,9 mil. lei, precum măsurile de atenuare a impactului pandemiei COVID-19 – 410,0 mil. lei, implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar – 200,0 mil. lei și achitarea documentelor executorii (cazul Gemeni) – 70,9 mil. lei;
 - transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale – 192,1 mil. lei.
- *diminuări de alocații în volum de 286,9 mil. lei, în legătură cu:*
 - lichidarea Instituției publice „Centrul de Implementare a Reformelor” în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 21/2020 - 4,7 mil. lei;
 - reforma administrației publice – 40,0 mil. lei;
 - reforma în domeniile cercetării și inovării, ca rezultat al organizării și desfășurării concursurilor de proiecte pentru organizațiile de drept public din domeniile respective – 64,0 mil. lei;
 - ajustarea cheltuielilor din proiectele finanțate din surse externe -30,1 mil. lei;
 - ajustarea cheltuielilor, reieșind din ajustarea veniturilor colectate de către autoritățile/instituțiile publice - 6,6 mil. lei;
 - ajustarea cheltuielilor pentru investiții capitale – 15,3 mil. lei;

- suspendarea procurării stocurilor minime de urgență a produselor petroliere în rezervele de stat - 20,0 mil.lei;

- diminuarea alocațiilor în legătură cu nedeschiderea misiunilor diplomatice noi ale Republicii Moldova peste hotarele țării în anul curent (Dubai, Ghana, Argentina și India) - 31,6 mil. lei;

- ajustarea cheltuielilor pentru finanțarea partidelor politice, reieșind din volumul actualizat al veniturilor bugetului de stat – 6,9 mil. lei;

- optimizarea cheltuielilor pentru întreținerea autorităților/instituțiilor publice (cheltuieli de personal, deplasări de serviciu, procurarea mijloacelor fixe, reparații și alte cheltuieli) – 67,7 mil. lei.

4.3.2. Apărare națională

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o diminuare de 5,0 mil. lei sau circa 0,8% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	650,1	-5,0	645,1
cheltuieli curente	629,8	-13,9	615,9
cheltuieli capitale	20,3	8,9	29,2
Resurse total,	650,1	-5,0	645,1
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	632,4	-5,0	627,4
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	10,2		10,2
venituri colectate	7,5		7,5

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *diminuări de alocații în volum de 5,0 mil.lei, pentru:*
 - participarea militarilor Armatei Naționale în misiuni de menținere a păcii – 3,0 mil.lei;
 - lucrări de reparații capitale – 2,0 mil.lei.

4.3.3. Ordine publică și securitate națională

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o diminuare de 273,3 mil. lei sau circa 5,2% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	5256,1	-273,2	4982,9

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
cheltuieli curente	4329,8	2,9	4332,7
cheltuieli capitale	926,3	-276,1	650,2
Resurse total,	5256,1	-273,2	4982,9
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	4794,8	-85,1	4709,7
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	398,6	-189,6	209,0
venituri colectate	62,7	1,5	64,2

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *majorări de alocații în sumă de 27,8 mil. lei pentru:*
 - extinderea sistemelor de supraveghere video a circulației rutiere pe traseele naționale – 1,5 mil. lei;
 - organizarea și desfășurarea celei de-a 48-a Conferințe Regionale Europene INTERPOL - 2,2 mil. lei;
 - achiziționarea uniforme de serviciu pentru polițiști – 7,0 mil. lei;
 - achitarea taxelor vamale și TVA la echipamentul TETRA procurat - 2,2 mil. lei;
 - reparația curentă a mijloacelor de transport - 6,0 mil. lei;
 - reparația acoperișurilor sediilor Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și a unor instituțiilor din subordine – 2,5 mil. lei;
 - finalizarea construcțiilor izolatorului de detenție provizorie Bălți, a laboratorului ADN al MAI, a unității și a postului de pompieri și salvatori din cadrul UGSU - 4,9 mil. lei;
 - venituri colectate din prestarea serviciilor cu plată - 1,5 mil. lei.
- *diminuări de alocații în volum de 301,0 mil. lei pentru:*
 - instanțele judecătorești, care conform analizei efectuate nu vor fi executate în anul curent - 35,0 mil. lei;
 - construcția casei de arest Bălți și a magistralei de comunicații Lipcani, r. Briceni - 48,8 mii lei;
 - procurarea mijloacelor de transport - 2,7 mil. lei;
 - reparația capitală și procurarea încăperilor - 8,9 mil. lei;
 - achiziționarea tehnicii de calcul și a softurilor - 6,7 mil. lei;
 - plata indemnizației membrilor Comisiei de evaluare a judecătorilor în legătură cu tergiversarea aprobării cadrului normativ - 6,8 mil. lei;
 - remunerarea avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat în legătură cu intrarea în vigoare a modificărilor cadrului normativ de la 14.02.2020 și nu de la 01.01.2020 - 2,5 mil. lei;

- cheltuieli din proiecte finanțate din surse externe - 189,6 mil. lei.

3.3.4. Servicii în domeniul economiei

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o diminuare de 891,5 mil. lei sau circa 9,3% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	9635,2	-891,5	8743,7
cheltuieli curente	5367,5	446,7	5814,2
cheltuieli capitale	4267,7	-1338,2	2929,5
Resurse total,	9635,2	-891,5	8743,7
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	5199,0	1296,5	6495,5
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	4183,5	-2187,2	1996,3
venituri colectate	252,7	-0,8	251,9

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *majorări de alocații în sumă de 1 495,8 mil. lei, dintre care:*

- programul de reparație a drumurilor publice naționale, locale, comunale și străzilor – 1 375,0 mil. lei, dintre care 1 125,0 mil. lei pentru dezvoltarea drumurilor locale și respectiv, 250,0 mil. lei pentru dezvoltarea drumurilor naționale. Repartizarea mijloacelor respective se va efectua în baza Hotărârii de Guvern;

- proiectul „Programul rural de reziliență economico-climatică incluzivă (IFAD VI)” - 36,1 mil. lei;

- proiectul „Agricultura competitivă” - 26,9 mil. lei;

- dezvoltarea regională (reieșind din redistribuirile de alocații bugetare prevăzute pentru Fondul Național pentru Dezvoltare Regională, conform deciziei Consiliului de administrare) - 26,2 mil. lei;

- proiectul „Programul - cadru al UE pentru cercetare și inovare - Orizont 2020” - 8,2 mil. lei;

- proiectul ”Studiu de fezabilitate Interconectarea asincronă MD-RO” – 7,9 mil. lei;

- proiectul "Îmbunătățirea eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET/DHEIP)" – 4,5 mil. lei;

- proiectul „Perfecționarea abilităților în activitatea de laborator pentru specialiștii agro-alimentari din Europa de Est/ Ag-Lab” – 0,2 mil. lei;

- proiectul „Consolidarea capacității de producție locală a sistemelor solare de energie termică în Republica Moldova” – 0,7 mil. lei;
- proiectul „Înregistrarea și evaluarea funciară” – 0,5 mil. lei;
- proiectul „Perfecționarea abilităților în activitatea de laborator pentru specialiștii agro-alimentari din Europa de Est/ Ag-Lab” – 0,2 mil. lei;
- proiectul "Educație pentru Drone - eDrone" – 0,2 mil. lei;
- efectuarea studiului de prefezabilitate privind revitalizarea serviciilor aeroportuare în zonele de sud și de nord ale Republicii Moldova - 3,0 mil. lei;
- efectuarea cheltuielilor din contul veniturilor colectate - 2,1 mil. lei;
- suplimentarea mijloacelor financiare pentru buna funcționare a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării - 4,1 mil. lei;
- efectuarea cheltuielilor din contul proiectelor finanțate din surse externe – 8,8 mil. lei.

- *diminuări de alocații în volum de 2 387,3 mil. lei, dintre care:*

- proiectul „Program de dezvoltare a infrastructurii drumurilor cu suportul Federației Ruse” - 1 300,0 mil. lei, ca urmare a redistribuirii sursei acestora pentru suport bugetar;

- proiectul de susținere a programului în sectorul drumurilor – 400,0 mil. lei;

- proiectul “Reabilitarea drumurilor locale” – 100,0 mil. lei;

- proiectul „Reabilitarea drumurilor cu suportul Republicii Belarus” – 204,4 mil. lei;

- proiectul “Construcția stației Back to Back Vulcănești ” – 112,5 mil. lei;

- proiectul “Înregistrarea și evaluarea funciară” – 99,5 mil. lei;

- proiectul „Îmbunătățirea capacităților întru transformarea zonei rurale” IFAD VIII- 49,2 mil. lei;

- proiectul „WINET - Comerț și inovație în industria vinului (PBMN 2014-2020) ” - 4,6 mil. lei;

- proiectul ”Piața energetică competitivă” (LEA 400 kw Vulcănești-Chișinău) – 2,3 mil. lei;

- reforma în domeniile cercetării și inovării, ca rezultat al organizării și desfășurării concursurilor de proiecte pentru organizațiile de drept public din domeniile respective – 16,2 mil. lei;

- din contul economiilor identificate de către autoritățile publice centrale, în cadrul analizei și revizuirii cheltuielilor – 97,6 mil. lei.

4.3.5. Protecția mediului

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 87,9 mil. lei sau circa 32,7 % față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	268,4	87,9	356,3
cheltuieli curente	91,9	124,2	216,1
cheltuieli capitale	176,5	-36,3	140,2
Resurse total,	268,4	87,9	356,3
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	229,7	82,9	312,6
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	28,3		28,3
venituri colectate	10,4	5,0	15,4

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *majorări de alocații în sumă de 89,5 mil. lei dintre care:*

- 82,1 mil. lei, în legătură cu reforma în domeniile cercetării și inovării, ca rezultat al organizării și desfășurării concursurilor de proiecte pentru organizațiile de drept public din domeniile respective;

- 5,0 mil. lei, în legătură cu efectuarea cheltuielilor din contul veniturilor colectate suplimentar;

- 2,4 mil. lei, în legătură cu majorarea alocațiilor pentru Fondul Ecologic Național, reieșind din neutilizarea alocațiilor de către beneficiarul proiectului „Consolidarea bazei tehnico-materială a Inspectoratului pentru Protecția Mediului pe parcursul anului 2019, soldul rămas fiind restituit în bugetul de stat la finele anului, conform art. 70, (2) din Legea nr. 181/02014.

- *diminuări de alocații în volum 1,6 mil. lei în legătură cu:*

- 0,7 mil. lei, în legătură cu redistribuirea alocațiilor bugetare prevăzute pentru Fondul Național pentru Dezvoltare Regională către grupa funcțională „Servicii în domeniul economiei”, conform deciziei Consiliului de administrare;

- 0,9 mil. lei din contul economiilor identificate de către autoritățile publice centrale, în cadrul analizei și revizuirii cheltuielilor.

4.3.6. Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 1,1 mil. lei sau circa 0,3% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	409,9	1,1	411,0
cheltuieli curente	32,7	151,4	184,1

cheltuieli capitale	377,2	-150,3	226,9
Resurse total,	409,9	1,1	411,0
inclusiv:			
resurse generale	296,0	-14,2	281,8
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	113,9	15,3	129,2

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *majorări de alocații în sumă de 23,6 mil. lei pentru:*
 - proiectele finanțate din surse externe – 15,3 mil. lei, din care pentru Proiectul „Construcția locuințelor sociale” – 13,5 mil. lei și pentru Proiectul „Consolidarea infrastructurii de aprovizionare cu apă și canalizare din zonele rurale, cu accent pe eliminarea în condiții de siguranță a apelor uzate din orașul Cantemir” – 1,8 mil. lei;
 - asigurarea contribuției obligatorii a Agenției „Apele Moldovei” la implementarea Proiectului „Complexul de asigurare cu apă potabilă a satelor din r-nul Hîncești. Etapa I-localitățile din lunca r-lui Prut”, implementat din contul surselor FEN – 5,2 mil. lei;
 - Fondul Ecologic Național, reieșind din neutilizarea alocațiilor de către beneficiarul proiectului „Complexul de asigurare cu apă potabilă a satelor din r-nul Hîncești. Etapa IV” – 3,1 mil. lei;
- *diminuări de alocații în volum de 22,5 mil. lei în legătură cu:*
 - redistribuirea alocațiilor bugetare prevăzute pentru Fondul Național pentru Dezvoltare Regională către grupa funcțională “Servicii în domeniul Economiei” conform deciziei Consiliului de administrare – 22,3 mil. lei;
 - reducerea alocațiilor reieșind din posibilitățile de valorificare - 0,2 mil. lei.

4.3.7 Ocrotirea sănătății

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 1 100,3 mil. lei sau circa 24,3 % față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	4537,3	1100,3	5637,6
cheltuieli curente	4072,7	637,2	4709,9
cheltuieli capitale	464,6	463,1	927,7
Resurse total,	4537,3	1100,3	5637,6
inclusiv:			
resurse generale	4004,8	46,3	4051,1

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	340,2	1057,2	1397,4
venituri colectate	192,3	-3,2	189,1

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *majorări de alocații în sumă de 1 105,5 mil. lei pentru:*

- Implementarea activităților proiectelor finanțate din surse externe – 1 057,5 mil. lei din care:

1. Proiectul „Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și al tuberculozei în Moldova”, ca rezultat al aprobării de către Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei a alocării suplimentare de mijloace financiare - 17,1 mil.lei;

2. Proiectul „Răspuns de urgență la COVID-19” din contul împrumutului Băncii Mondiale – 624,4 mil.lei;

3. Proiectul „Suport de urgență pentru diminuarea consecințelor pandemiei de „COVID-19””, din contul împrumutului Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei – 416,0 mil.lei;

- consolidarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare publice raionale prin achiziționarea dispozitivelor medicale – 48,0 mil.lei.

- *diminuări de alocații în volum de 5,2 mil. lei, în legătură cu:*

- precizarea soldului real de mijloace bănești la situația din 01 ianuarie 2020 pentru Proiectul de susținere a Consiliului național de coordonare TB/SIDA – 0,2 mil.lei;

- reforma în domeniile cercetării și inovării, ca rezultat al organizării și desfășurării concursurilor de proiecte pentru organizațiile de drept public din domeniile respective – 2,0 mil.lei;

- optimizarea cheltuielilor instituțiilor din domeniul ocrotirii sănătății – 3,0 mil.lei.

4.3.8. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o micșorare de 8,1 mil.lei sau circa 0,9% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	890,1	-8,1	882,0
cheltuieli curente	810,0	-5,5	804,5

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
cheltuieli capitale	80,1	-2,6	77,5
Resurse total,	890,1	-8,1	882,0
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	879,3	-10,6	868,7
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe		0,2	0,2
venituri colectate	10,8	2,3	13,1

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *majorări de alocații în sumă de 3,0 mil.lei pentru:*

- asigurarea activității Instituției Publice „Muzeul de istorie a evreilor din Republica Moldova”, precum și onorarea obligațiilor contractuale pentru achitarea serviciilor de salubritate a entității „Cimitirul evreiesc” - 0,5 mil.lei;

- implementarea proiectelor finanțate din surse externe - 0,2 mil.lei;

- efectuarea lucrărilor de reparație capitală a Complexului Muzeal Casa-Muzeu „A.S. Pușkin”, mun.Chișinău din contul donațiilor voluntare din partea Federației Ruse - 2,3 mil.lei.

- *diminuări de alocații în volum de 11,1 mil. lei pentru:*

- realizarea proiectelor de investiții capitale - 0,5 mil.lei;

- reducerea cheltuielilor în rezultatul economiilor identificate în bugetele autorităților publice centrale - 10,6 mil.lei.

4.3.9. Învățământ

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o diminuare de 1,2 mil. lei sau circa 0,01% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	12362,2	-1,2	12361,0
cheltuieli curente	11914,7	12,4	11927,1
cheltuieli capitale	447,5	-13,6	433,9
Resurse total,	12362,2	-1,2	12361,0
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	11963,1	-10,5	11952,6
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	364,8	9,1	373,9
venituri colectate	34,3	0,2	34,5

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *majorări de alocații în sumă de 43,9 mil. lei pentru:*

- procurarea tehnicii de calcul în vederea dotării instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal din țară – 20,0 mil. lei;

- reparația capitală a auditoriilor (claselor) și spațiilor adiacente ale Academiei „Ștefan cel Mare” din subordinea Ministerului Afacerilor Interne - 8,0 mil. lei;

- majorarea cheltuielilor din contul proiectelor finanțate din surse externe - 9,1 mil. lei;

- procurarea utilajului și mobilierului școlar, precum și dotarea laboratoarelor instituțiilor de învățământ secundar finanțate din contul transferurilor cu destinație specială către bugetele locale din contul împrumutului acordat de Banca Mondială în cadrul proiectului „Reforma învățământului în Moldova” - 4,5 mil. lei;

- redeschiderea activității a două instituții de educație timpurie - 2,1 mil. lei;

- efectuarea cheltuielilor din contul veniturilor colectate – 0,2 mil. lei.

- *diminuări de alocații în volum de 45,1 mil. lei în legătură:*

- capacitatea de valorificare a cheltuielilor aferente investițiilor capitale – 27,0 mil. lei;

- identificarea economiilor în urma efectuării analizei nivelului de executare aferente instituțiilor de învățământ – 18,1 mil. lei.

4.3.10. Protecție socială

Cheltuielile și resursele pentru grupa dată se prevăd cu o majorare de 1 127,0 mil. lei sau circa 11,7% față de aprobat.

mil. lei

	Aprobat	Propuneri de modificare (+;-)	Precizat
Cheltuieli, total	9 577,0	1 127,0	10 704,0
cheltuieli curente	9 534,8	1 135,7	10 670,5
cheltuieli capitale	42,2	-8,7	33,5
Resurse total,	9 577,0	1 127,0	10 704,0
<i>inclusiv:</i>			
resurse generale	9 470,0	10 54,5	10 524,5
resurse ale proiectelor finanțate din surse externe	0,3	1,5	1,8
venituri colectate	106,7	71,0	177,7

Modificarea alocațiilor aprobate pentru grupa dată a fost condiționată de:

- *majorări de alocații în sumă de 1 143,6 mil. lei pentru:*

- transferurile de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat – *1061,1 mil.lei*, din care *689,6 mil.lei* pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat, *168,0 mil.lei* pentru măsurile de susținere a populației (șomerilor) pe durata stării de urgență, *201,9 mil.lei* - ajutorul social, *1,6 mil.lei* majorarea alocațiilor lunare de la 250 lei până la 500 lei soților/soțiilor unor categorii de veterani decedați începând cu 01.07.20;

- Fondul de susținere a populației – *71 mil.lei*, în urma modificării surselor de venituri ale acestuia;

- măsurile active de ocupare a forței de muncă (șomerilor) - *10,0 mil. lei*;

- ajustarea cheltuielilor pentru Proiectul „Îmbunătățirea politicii de ocupare pentru unele categorii de persoane” – *1,5 mil.lei*, în legătură cu revizuirea planului de activități (*1,0 mil.lei*) precum, și precizarea soldului real de mijloace bănești la situația din 01 ianuarie 2020 (*0,5 mil.lei*);

• *diminuări de alocații în volum de 16,6 mil. lei, în legătură cu:*

- reducerea cheltuielilor curente/capitale ale instituțiilor subordonate Ministerului, Sănătății, Muncii și Protecției Sociale - *10,0 mil.lei*;

- modificarea numărului persoanelor supuse represiunilor politice beneficiare de compensații - *4,6 mil.lei*;

- modificarea numărului elevilor (studenților) orfani și cei aflați sub tutelă/curatelă din instituțiile de învățământ – *2,0 mil.lei*.

4.4. Balanța bugetului de stat și finanțarea soldului (deficitului) bugetar

Modificările operate la partea de venituri, cheltuieli și surselor de finanțare a bugetului de stat s-au soldat cu majorarea deficitului aprobat a bugetului de stat cu 8 559,9 mil. lei, în sumă nominală constituind 15 975,2 mil. lei sau 7,52% în PIB. Creșterea soldului bugetar (deficit) va fi îndreptată pentru finanțarea măsurilor de combatere a pandemiei, în special în sectorul ocrotirii sănătății, măsurilor de atenuare a impactului negativ al pandemiei asupra economiei naționale, susținerea suplimentară a activității de întreprinzător și suportul bugetelor componente ale bugetului public național, prin compensarea veniturilor ratate de aceste bugete.

Din suma totală a deficitului, componenteii de bază îi revine 12 332,6 mil.lei sau 77,2% (se majorează cu 9 758,9 mil.lei), iar la proiectelor finanțate din surse externe le revine 3 642,6 mil.lei sau 22,8% (în scădere cu 1 119,0 mil.lei).

Totodată, se propune modificarea structurii surselor de finanțare a deficitului, ca urmare a revizuirii împrumuturilor, în special celor de urgență, destinate în mare parte atenuării impactului pandemiei COVID-19.

Principalele surse de finanțare a deficitului bugetului de stat (inclusiv pe componenta proiectelor finanțate din surse externe) se prezintă în tabelul ce urmează.

(mil.lei)

	2020 aprobat			Propuneri de modificare (+,-)			2020 precizat		
	Bugetul de stat, total	inclusiv:		Bugetul de stat, total	inclusiv:		Bugetul de stat, total	inclusiv:	
		componenta de baza	proiecte finanțate din surse externe		componenta de baza	proiecte finanțate din surse externe		componenta de baza	proiecte finanțate din surse externe
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Total surse de finanțare	7415,3	2573,7	4841,6	8559,9	9758,9	-1199,0	15975,2	12332,6	3642,6
Active financiare (4)	-1455,3	808,6	-2263,9	365,1	116,2	248,9	-1090,2	924,8	-2015,0
Creante interne (41)	411,1	411,1		114,0	114,0		525,1	525,1	
dintre care: acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării(415)	211,1	211,1		-49,0	-49,0		162,1	162,1	
alte creanțe ale bugetului (418)	200,0	200,0		163,0	163,0		363,0	363,0	
Împrumuturi recreditate interne între bugete (46)	48,4	48,4		-4,2	-4,2		44,2	44,2	
Împrumuturi recreditate interne instituțiilor financiare și nefinanciare (47)	-1914,8	349,1	-2263,9	255,3	6,4	248,9	-1659,5	355,5	-2015,0
Datorii (5)	7984,5	967,3	7017,2	9865,8	11442,0	-1576,2	17850,3	12409,3	5441,0
Datorii interne (51)	1604,2	1604,2		2000,0	2000,0		3604,2	3604,2	
dintre care: Valori mobiliare de stat emise pe piața primară (5131)	1760,0	1760,0		2000,0	2000,0		3760,0	3760,0	
Valori mobiliare de stat emise în alte scopuri(5134)	-105,8	-105,8					-105,8	-105,8	
Garanții de stat interne (514)	-50,0	-50,0					-50,0	-50,0	
Împrumuturi externe (59)	6380,3	-636,9	7017,2	7865,8	9442,0	-1576,2	14246,1	8805,1	5441,0
primirea împrumuturilor	9296,7	2279,5	7017,2	7775,8	9352,0	-1576,2	17072,5	11631,5	5441,0
rambursarea împrumuturilor	-2916,4	-2916,4		90,0	90,0		-2826,4	-2826,4	
Modificarea soldului de mijloace bănești (9)	886,1	797,8	88,3	-1671,0	-1799,3	128,3	-784,9	-1001,5	216,6

Principalele modificări la sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat se referă la:

- **Majorarea activelor financiare în suma totală de 365,1 mil. lei**, inclusiv din contul rambursării mijloacelor bugetare de către CNAS conform alin.(5) al art.70 al Legii nr.181/2014 (+163,0 mil. lei), din contul împrumuturilor recreditare de către proiectele finanțate din surse externe instituțiilor financiare și nefinanciare (+255,3 mil. lei), din contul recalculării a majorării cotei părți în capitalul social pentru ÎS “Calea Ferată din Moldova”, SRL “Arena Chișinău” și cotei de participare a Republicii Moldova la capitalul statutar al Băncii Eurasiatice de Dezvoltare și Băncii Asiatice pentru Investiții în Infrastructură, inclusiv la cursul de schimb actualizat, de (-49,0 mil.lei), precum și reducerea rambursării împrumuturilor recreditare între bugetul de stat și bugetele locale (-4,2 mil.lei). Totodată, la acest capitol se propun a fi excluse alte creanțe ale bugetului în sumă de 923,5 mil. lei cu semnul “+” și “-”, reieșind din faptul, că Acordul de suport al proiectului și rambursare “Instrument de procurare a gazelor în situație de urgență” dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, aprobat prin Legea 195/2019, nu a intrat în vigoare.

- **Majorarea datoriei în sumă totală cu 9 865,8 mil. lei**, pentru suport bugetar se majorează cu 11 442,0 mil. lei, iar pentru proiecte finanțate din surse externe se reduc cu 1 784,2 mil. lei, iar:

- **datoria internă se majorează cu 2 000,0 mil.lei** din contul emisiei suplimentare a VMS pe piața primară;

- **la alte datorii externe ale bugetului** se exclude sumă de 923,5 mil. lei cu semnul “+” și “-”, reieșind din motivele menționate mai sus;

- **intrările de împrumuturi externe pentru suport bugetar se propun a fi majorate cu 9 352,0 mil.lei** (echivalentul a 491,4 mil.dol SUA) din contul:

- **împrumutului din partea FMI** pentru asistența financiară urgentă pentru atenuarea impactului economic al pandemiei COVID-19 în sumă de 4 425,6 mil.lei (echivalentul a 233,9 mil.dol SUA);

- **împrumutului acordat din partea Guvernului Federației Ruse** în sumă de 4 160,0 mil.lei (echivalentul a 200,0 mil.euro);

- **suportului suplimentar din partea Băncii Mondiale** pentru asistența socială în sumă de 454,1 mil.lei (echivalentul a 24,0 mil.dol SUA) și pentru agenții economici care și-au sistat activitatea (extinderea proiectului TAMP) în sumă de 283,8 mil.lei (echivalentul a 15,0 mil.dol SUA).

Totodată, sumele suportului bugetar din partea donatorilor externi pe programe aprobate în bugetul de stat au fost recalculate la cursul de schimb al monedei naționale actualizat în sumă de 28,5 mil.lei.

Pe proiecte finanțate din surse externe, intrările de împrumuturi se propun a fi reduse cu 1 576,2 mil.lei, inclusiv din contul excluderii împrumutului din partea Guvernului Federației Ruse (recalificat ca suport bugetar) în sumă de 1300,0 mil.lei și Guvernului Republicii Belarus în sumă de 204,4 mil.lei. Totodată au fost incluse două proiecte noi din partea **Băncii de Dezvoltare al Consiliului Europei**, suport de urgență pentru diminuarea consecințelor pandemiei de „Corona-virus” prin acordarea creditelor prin bănci comerciale la condiții preferențiale recreditate în sumă de 624,0 mil.lei pentru dotarea cu utilaj medical, în sumă de 416,0 mil.lei și din partea **Băncii Mondiale** „Suport de urgență pentru sănătate” în sumă de 624,4 mil.lei.

➤ *sumele destinate pentru onorarea obligațiunilor față de creditorii externi vor fi reduse cu 90,0 mil.lei* din contul reestimării la cursul de schimb actualizat.

• *Utilizarea mijloacele bănești din conturile bancare în total se propune a fi redusă cu 1 671,0 mil.lei*, inclusiv la componenta de bază cu 1 799,3 mil.lei, iar de la componenta proiecte finanțate din surse externe vor fi utilizate suplimentar 128,3 mil.lei.

4.5. Soldul datoriei de stat în anul 2020

La situația din 31 decembrie 2020, *soldul datoriei de stat* în valori nominale va constitui 73 641,1 mil. lei, majorându-se cu 6 116,9 mil. lei sau cu 9,1 % față de valoarea aprobată, fiind influențat atât de majorarea soldului datoriei de stat externe cât și de majorarea soldului datoriei de stat interne.

La situația din 31 decembrie 2020, *soldul datoriei de stat externe* în valori nominale va constitui 46 818,7 mil. lei, majorându-se cu 4 997,8 mil. lei sau cu 12,0 % față de valoarea aprobată, fiind influențat în mare măsură de majorarea finanțării externe aferente împrumuturilor de stat pentru suport bugetar.

La situația din 31 decembrie 2020, *soldul datoriei de stat interne* în valori nominale va constitui 26 822,4 mil. lei, majorându-se cu 1 115,1 mil. lei sau cu 4,3 % față de valoarea aprobată, fiind influențat atât de recalcularea soldului datoriei de stat interne reieșind din soldul înregistrat la finele anului 2019

(- 884,9 mil. lei), cât și de majorarea emisiunii valorilor mobiliare de stat pe piața primară (+2 000,0 mil. lei).

Astfel, ponderea soldului datoriei de stat în PIB se va majora cu 5,1 p.p., față de valoarea aprobată, și la situația din 31 decembrie 2020 va constitui 34,7%.

Totodată, în structura datoriei de stat, la finele anului 2020, ponderea datoriei de stat externe va constitui 63,6 %, iar a datoriei de stat interne - 36,4%.

La prezenta notă se anexează următoarele tabele:

Tabelul nr.1 "Propuneri de modificare a Anexei nr.1 "Indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului de stat""

Tabelul nr.2 "Propuneri de modificare a Anexei nr.2 "Componenta veniturilor bugetului de stat și sursele de finanțare a soldului bugetar""

Tabelul nr.3 "Propuneri de modificare a Anexei nr.3 "Bugetele autorităților finanțate de la bugetul de stat"" (la cheltuieli, la resurse)

Tabelul nr.4 "Propuneri de modificare a Anexei nr.4 "Cheltuielile bugetului de stat conform clasificăției funcționale""

Tabelul nr.5 "Propuneri de modificare a Anexei nr.5 "Volumul cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale""

Tabelul nr.6 "Propuneri de modificare a Anexei nr.6 "Investițiile capitale pe autorități publice centrale""

Tabelul nr.7 "Propuneri de modificare a Anexei nr.7 "Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale""

**Viceprim-ministru,
Ministru al Finanțelor**

Serghei PUȘCUȚA